

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی لرستان
مدیریت مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
طرح برنامه درسی (Course Plan)

نام درس: ویروس شناسی پزشکی

تعداد واحد: 1 واحد نظری

مخاطبان: دانشجویان ترم 2 دندانپزشکی

زمان برگزاری (نیمسال تحصیلی): نیمسال دوم تحصیلی (نیمه اول ترم)

نام استاد یا هماهنگ کننده درس: دکتر صیاد خانی زاده - دکتر غلامرضا طالعی

زمان و مکان مشاوره: روزهای دوشنبه ها، ساعت 10-12 گروه ویروس شناسی

شرح مختصری از درس (موضوع یا موضوعات اساسی، اهمیت درس، چگونگی چارچوب مباحث):

ویروسها از کوچکترین ذرات عفونت زای انسان هستند که عفونتهای مهمی در انسان ایجاد میکنند که بعضی با مرگ و میر و یا صدمات جدی توأم هستند. این میکربها فاقد متابولیسم و تنفس بوده بصورت انگلهایی در سطح ژنتیکی سلولهای میزبان خود می باشند. ویروسها بر خلاف سلولهای پروکاریوت و اوکاریوت سلولی مستقل نبوده و فقط هنگامی که در داخل سلول میزبان خود قرار بگیرند وبا کمک سیستم سلول بدن قادر به تکثیر هستند. لذا ملکولهای کمی بعنوان هدف دارویی برای از بین بردن آنها در بدن انسان میتوان طراحی کرد. ویروسها شکل خاصی از موجودات ریزبین هستند که آشنایی با ساختمان، چرخه تکثیر و پاتو بیولوژی آنها برای کلیه دانشجویان رشته های پزشکی، بهداشت و پیراپزشکی ضروری میباشد. طبقه بندی و ویژگیهای ساختمانی و زیستی هر خانواده ویروسی متفاوت و بیماریزایی آنها نیز متفاوت میباشد. ویروسها طیف وسیعی از بیماریها را ایجاد مینمایند از عفونتهای خفیف مانند سرماخوردگی تا بیماریهای خطرناک و کشنده مانند هاری، آبله، هیپاتیت و ایدز توسط ویروسهای مختلف در جهان ایجاد میشوند. بعضی ویروسها در بدن نهفته میشوند و دوباره عود کرده عفونت ریکارنت ایجاد میکنند. بعضی بشکل پرو ویروس در ژنوم انسان مخفی میشوند ومدتها بعد عفونت آنها ظاهر میشود. عفونت بعضی مزمین میشود و بعضی تحت حاد یا بدون علامت میشوند. گستردگی شیوع بعضی از بیماریهای ویروسی محدود به منطقه جغرافیایی خاصی است از جمله آنفولیت ها و تبهای خونریزی دهنده و تب زرد که در بعضی قاره ها بیشتر و در بعضی کمتر دیده میشود و یا وجود ندارد. آشنایی با راههای انتقال، بیماریزایی روشهای تشخیص، درمان، پیشگیری و

واکسیناسیون از دیگر ضروریات فراگیران این درس میباشد. در طی این درس سعی میشود تا فراگیران با آخرین پیشرفتهای موارد مذکور آشنا شوند.

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با ویروسهای عفونت زای انسان از نظر ساختمان، طبقه بندی، خصوصیات بیولوژیکی بیماریزایی، درمان و پیشگیری

اهداف رفتاری:

- 1) ساختمان ویروسها را از نظر فیزیکی توضیح دهند
- 2) ساختمان شیمیایی ویروسها را توضیح دهند.
- 3) اصول طبقه بندی ویروسها را بیان نمایند.
- 4) چرخه تکثیر ویروسها را توضیح دهند.
- 5) بیماریزایی ویروسها را در انسان توضیح دهند.
- 6) راههای انتقال ویروسهای بیماریزای انسانی را توضیح دهند.
- 7) روشهای تشخیص آزمایشگاهی ویروسها را بیان نمایند.
- 8) موارد کاربرد داروهای ضد ویروسی را توضیح دهند.
- 9) راههای پیشگیری از انتقال بیماریهای ویروسی را توضیح دهند.

تبصره 1) موارد بالادر باره ویروسهای خانواده های پاروو، پاکس، هرپس، آدنو، پاپوا، هپادنا، هپارنا، پیکورنا، رئو، پارامیکسو، ارتومیکسو، رابدو، رترو انجام میگیرد.

شیوه (های) تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ

رسانه های و یا مواد آموزشی: ویت بزد، اورهد، کامپیوتر، اسلاید یا ویدئو پزوژکتور

زمان ارائه درس: شنبه ها 10-12

مکان برگزاری درس: دانشکده دندانپزشکی

روشها و زمان سنجش و ارزشیابی دانشجویان

ساعت	تاریخ	نمره	روش
	بلافاصله پس از اتمام کلیات	5	ارزیابی مستمر (میان ترم اول)
	پس از اتمام DNA ویروسها	6	ارزیابی مستمر (میان ترم دوم)
	پایان ترم	7	آزمون پایان دوره
		2	تحقیق و گزارش مروري و نظم

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

- حضور منظم در کلاس قبل از شروع کلاس . مدت کلاس 60 دقیقه .
- دانشجوی مجاز به ترك کلاس نیست مگر به ضرورت و با اجازه .
- یادداشت برداري و تهیه جزوه به عهده دانشجوی میباشد. منابع معتبر وزارتخانه به دانشجوی معرفی میشود .
- استفاده از تلفن همراه و ضبط صوت و تصویر مطلقا ممنوع است. موبایل دانشجویان بایستی خاموش باشد .
- عدم شرکت در ارزیابی مستمر به منزله نمره صفر در آن قسمت میباشد .

منابع و مواد آموزشی مورد استفاده:

- منابع اصلی (با رعایت اصول منبع نویسی و دادن نشانی برای تهیه آنها شامل کتابخانه، کتابفروشی، اینترنت، .....)
- قسمت ویروس شناسی میکرب شناسی جاویتز (آخرین چاپ)
- ویروس شناسی مورری آخرین چاپ
- ویروس شناسی فیلدز آخرین چاپ
-

زمان بندي و موضوعات درس ويروس شناسي دندانپزشكي (شنبه ها 10-12)

جلسات	مدرس	موضوع
اول	دکتر طالعی	تعريف ويروسها، تاريخچه ، ساختمان فيزيكي و شيميايي و اساس طبقه بندي ويروسها کشت و تشخيص آزمایشگاهی ويروسها
دوم	دکتر خانی زاده	چرخه تکثیر و خصوصيات انتقال وراثت در ويروسها، بيماريزايي
سوم	دکتر طالعی	واکسنهاي ويروسي و سیتمايک DNA : ويروسها ويروسهاي آبله (واريولا) و هرپس ويروسها
چهارم	دکتر خانی زاده	آدنو و پاروو ويروسها - هپاتيت ويروسي و ويروسهاي عامل هپاتيت
پنجم	دکتر طالعی	سیستماتیک RNA ويروسها : پیکورنا ويروسها - هاري و پرايونها
ششم	دکتر خانی زاده	آربوويروسها - روبرو و يروسها روتا ويروسها پاراميكسو ويروسها:
هفتم	دکتر طالعی	ارتوميكسو ويروسها: و HIV
هشتم	دکتر خانی زاده	سرطان زايي ويروسها و ويروسهاي سرطانزا ي رترو ويروسي
		امتحان پايان ترم